

Hallituksen esitys eduskunnalle sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 12 ja 16 §:n muuttamisesta (HE 132/2024 vp)

Puheenjohtaja Aini Pehkonen, Sosnet

Sosiaalityön professori, Itä-Suomen yliopisto

14.10.2024

Hallituksen esityksestä seuraisi

- Pääaineopintoina suoritettut sosiaalityön perus- ja aineopinnot ovat laajuudeltaan 80 op. **Käytännössä sosiaalityön perus- ja aineopinnot suorittaneet pääaineopiskelijat ovat tehneet koko kandidaatin tutkinnon (180 op).**
- Sivuaineena tai avoimessa yliopistossa suoritettut opinnot ovat 60 op, jotka eivät lainkaan käytännön opetusta. Asiakasturvallisuutta turvaavaa SORA-säätelyä sovelletaan vain tutkinto-opiskelijoihin. Lisäksi sosiaalioikeuden opinnot ovat puutteelliset.
- Käytännön opetuksen korvaamista käytännön kokemuksella tai ammattitaidolla ei ole hyväksyttävää. Arviointi jäisi viime kädessä työnantajan vastuulle.
- **Hallituksen esityksestä seuraisi, että sijaispätevien ammatillisissa taidoissa ja tiedoissa on selkeitä eroja. Tämä vaarantaa sosiaalityön laatua ja asiakasturvallisuutta.**

Sijaiskelpoisuuden heikentämisen vaikutukset

- Lakiesitys:
 - Vaarantaa asiakasturvallisuutta ja asiakkaan oikeutta hyvään sosiaalihuoltoon hyvinvointialueilla toimivien sijaisten osaamisen ollessa riittämätöntä
 - Heikentää työn vaikuttavuutta ja edellytyksiä kustannussäästöihin, jotka vaativat osaavaa henkilöstöä
 - Kuormittaa sosiaalityöntekijöitä, jotka joutuvat toimimaan sijaiskelpoisten ohjaajina ja valvojina – työaika on pois asiakastyöstä
 - Pätevät sosiaalityöntekijät voivat hakeutua työpaineen johdosta toisaalle tai toisiin tehtäviin
 - Tutkinto-opiskelijoiden motivaatio ja ammatti-identiteetti?
- Yliopistot joutuvat harkitsemaan avoimessa yliopistossa ja sivuaineena suoritettavien opintojen rajoittamista

Lakiesitys ei ratkaise työvoimapulaa

- Lakiesitys ei ratkaise sosiaalityöntekijäpulaa kestävästi ilman, että työn laatu ja asiakasturvallisuus heikkenee
 - Rinnalla valmistellaan hallitusohjelmaan kirjattua sote-ammattihenkilölakien kokonaisuudistusta, joten yhden pykälän avaaminen ei perusteltua
- Päteviä sosiaalityöntekijöitä ja ammattiin opiskelevia on saatavilla riittävästi
 - Valviran rekisterissä oli v. -23 yhteensä 8 200 alle 65-vuotiasta sosiaalityöntekijää
 - Hyvinvointialueilla on n. 5 000 sosiaalityöntekijän tehtävää
 - Yliopistot ovat vastanneet työvoimapulaan lisäämällä koulutusmääriä
- Kesällä 2023 tehty lain tulkinta on näkynyt yliopistoissa valmistuneiden maistereiden määrän merkittävänä nousuna
 - 30.6.2024 mennessä valmistuneita jo 77 % edellisvuoden määrästä
- **Työvoimapulassa kysymys on työn organisoinnista, tehtävärakenteista, osaamisesta ja johtamisesta, joihin lakiesitys ei tuo mitään korjauksia.**

